

Հայաստանի Հանրապետության
Քաղաքաշինության Նախարարություն

Կոտայքի մարզի կոշտ
կենցաղային թափոնների
կառավարման ծրագիր և
սոցիալական
ուսումնասիրություն

Բնապահպանական և Սոցիալական
Գործողությունների Ծրագիր

Հանրային քննարկումների Նախագիծ

Նոյեմբեր 2011թ.

COWI A/S

Parallelvej 2
DK-2800 Kongens Lyngby
Denmark

Tel +45 45 97 22 11
Fax +45 45 97 22 12
www.cowi.com

Հայաստանի Հանրապետության
Քաղաքաշինության Նախարարություն

Կոտայքի մարզի կոշտ
կենցաղային թափոնների
կառավարման ծրագիր և
սոցիալական
ուսումնասիրություն

Բնապահպանական և Սոցիալական
Գործողությունների Ծրագիր

Հանրային քննարկումների Նախագիծ

Նոյեմբեր 2011թ.

Ծրագիր No. 75143
Դուկումենտ no. 4
Տարբերակ 7
Ամսաթիվը 21.11.2011

Պատրաստեց LLA
Ստուգեց CASK
Հաստատեց CASK

Այս փաստաթղթի նպատակը

ՎՋԵԲ-ի կողմից ֆինանսավորվող ներդրումային ծրագրի վարկային համաձայնագիրը սովորաբար ներառում է Բնապահպանական և Սոցիալական Գործողությունների Ծրագիր (ԲՍԳԾ): ԲՍԳԾ պետք է իրականացվի պատվիրատուի կողմից ծրագրի համապատասխան փուլերում՝ ՎՋԵԲ-ի Տեխնիկական Պահանջների համապատասխանության հասնելու և պահպանելու:

ԲՍԳԾ պետք է բաղկացած լինի շահագործման քաղաքականությունից, գործընթացներից, կառավարման համակարգերից, փորձից և կապիտալ ներդրումներից:

ԲՍԳԾ պետք է ներառի գործողությունների հետևյալ կետերը.

- Գործողություններ, որոնք անհրաժեշտ են փոխհատուցելու/լրացնելու համար նախկին բնապահպանական վնասը և գնահատելու համար ծախսերը և/կամ հետագա ներդրումները:
- Գործողություններ, որոնք անհրաժեշտ են ՏՊներին համապատասխանելու համար, ինչպես նաև ազգային բնապահպանական, առողջապահական, անվտանգության և աշխատանքային կանոնակարգումների և ԵԽ չափանիշներին համապատասխանելու համար:
- Գործողություններ, որոնք կբարելավեն ԲԱԱ (Բնապահպանություն, առողջապահություն, անվտանգություն) կառավարումը և կատարումը ըստ ՏՊների և միջազգային արդյունաբերական փորձի:
- Գործողություններ, որոնք կարող են անհրաժեշտ լինել ծրագրի ցանկացած բացասական սոցիալ-տնտեսական ազդեցությունների մեղմացման համար և Ծրագրի շահերը բարձրացնելու համար:

Իրականացման պարտականությունները, ինչպես նաև յուրաքանչյուր սահմանված մեղմացումների ժամանակացույցը և մոտավոր բյուջեն պետք է ներառվեն ԲՍԳԾ-ում:

Կոտայքի մարզի Կոշտ Կենցաղային Թափոնների Կառավարման առաջարկվող Ծրագրի ԲՍԳԾ Նախագիծը, որը խորհրդատուն նախապատրաստել է Բնապահպանական և Սոցիալական Ուսումնասիրության (ԲՍՈւ) շրջանակներում, ներառված է հետևյալ աղյուսակում:

Կոտայքի մարզի կոշտ կենցաղային թափոնների կառավարման Ծրագրի Բնապահպանական և Սոցիալական Գործողությունների Պլան (Ծրագիր)

ԱՊՆ – արեստոս պարունակող նյութեր; ՄՁՄ – Մաքրության զարգացման մեխանիզմ; Ընկերություն - տարածաշրջանային սանիտարական աղբավայրը շահագործող ընկերություն; ԿՀՄՕ - Կապալառուների/Մատակարարների համապատասխանության մոնիթորինգի ծրագիր; ԲՄՕ – Բնապահպանական մոնիթորինգի ծրագիր; ՇՄՄԱԳ – Շրջակա միջավայրի վրա և սոցիալական ազդեցության գնահատում; ԲևՍ – Բնապահպանական և Սոցիալական; Աղբավայր! – տարածաշրջանային սանիտարական աղբավայր Կոտայքի մարզի և Սևան քաղաքի մունիցիպալ կոշտ թափոնների համար; ԱՇՁ – Աղբավայրի շահագործման ձեռնարկ; ԱՓՀԽՁ – Աղբավայրի փակման և հետագա խնամքի ձեռնարկ; ԾԻԳ – Ծրագրի իրականացման գրասենյակ; ԱՊՄ – Անձնական պաշտպանության միջոցներ; ՏՊ – Տեխնիկական պահանջներ; ՊԲՓ - Հայաստանի պետական բնապահպանական փորձագիտություն; ՄՄՕ – Սոցիալական մոնիթորինգի ծրագիր

	Թեմա	Հնարավոր բնապահպանական և սոցիալական ազդեցություններ/խնդիրներ	Մեղմացման / կառավարման միջոցառումներ	Իրականացման ժամանակացույցը	Բյուջե/միջոցներ	Պատասխանատու	Հաջողության ստուգման միջոցներ
1	ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ և ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ և ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ	1.1.Կազմակերպական հմտությունները և պարտականությունները	1.1.1. Հիմնել և շահագործել Բնապահպանական, Սոցիալական և Առողջապահական ու Անվտանգության Կառավարման Համակարգ (ԲՄՄԱ): Վարձել ԲՄՄԱ կառավարման անձնակազմ: Մշակել և իրականացնել ԲՄՄԱ ուսուցման ծրագիր:	Հիմնել աղբավայրի շինարարության ժամանակ, շահագործել Ծրագրի ողջ ընթացքում	Սեփական միջոցներ, Խորհրդատուի վարձատրություն	8 քաղաքներ, ԾԻԳ, Խորհրդատու	Հիմնադրված ԲՄՄԱ կառավարման համակարգ, վարձած և վերապատրաստված աշխատակազմ, առկա ձեռնարկներ
			1.1.2. Մշակել և հետևել Աղբավայրի Շահագործման Ձեռնարկին (ԱՇՁ), Աղբավայրի փակման և հետագա խնամքի Ձեռնարկին (ԱՓՀԽՁ), ինչպես նաև Բնապահպանական մոնիթորինգի Ծրագրին (ԲՄՕ)	Մշակել ԱՇՁ նախքան աղբավայրի շահագործման սկսելը և ԱՓՀԽՁ՝	Մշակել: Խորհրդատուի վարձատրություն;	Մշակել: Խորհրդատուի; Իրականացնել:	ԱՇՁ և ԱՓՀԽՁ առկա են, գործում է մոնիթորինգի համակարգ,

	Թեմա	Հնարավոր բնապահպանական և սոցիալական ազդեցություններ/խնդիրներ	Մեղմացման / կառավարման միջոցառումներ	Իրականացման ժամանակացույցը	Բյուջե/միջոցներ	Պատասխանատու	Հաջողության ստուգման միջոցներ
				նախքան աղբավայրի փակումը, կիրառել Ծրագրի ողջ տևողության ընթացքում և հետագա խնամքի ժամանակ	Իրականացնել : Ընկերության սեփական միջոցներ	Ընկերություն, մոնիթորինգի կապալառու (ներ)	մոնիթորինգի կապալառու(ներ) ներգրավված են
			1.1.3. Մշակել և իրականացնել Սոցիալական Մոնիթորինգի Ծրագիր (ՄՄՕ)	Մշակել Ծրագրի համաձայնագրի ստորագրումից հետո 6 ամիսների ընթացքում, կիրառել Ծրագրի ողջ ընթացքում	Ըստ խերհրդատվական պայմանագրի	ԾԻԳ, Խորհրդատու	ՄՄՕ առկա է, մոնիթորինգի խորհրդատուներ գրավված
		1.1.4. Նախապատրաստել և իրականացնել գործողությունների համաձայնեցված ծրագիր Արովանում, Բյուրեղավանում, Չարենցավանում, Սևանում և Եղվարդում առկա աղբավայրերի փակման և Կոտայքի մարզում և Սևան քաղաքում թափոնների նետումը կանխելու համար:		Ծրագիրը ավարտվի նախքան աղբավայրի շահագործման հանձնելը, իրականացվի՝ աղբավայրը շահագործման հանձնելուց հետո 9 ամիսների ընթացքում	Քաղաքների բյուջետային հատկացումներ	8 քաղաքներ, ԾԻԳ, Խորհրդատու	Առկա աղբավայրերի փակման Ծրագիրը առկա է Եռամսյակային զեկույցներ

	Թեմա	Հնարավոր բնապահպանական և սոցիալական ազդեցություններ/խնդիրներ	Մեղմացման / կառավարման միջոցառումներ	Իրականացման ժամանակացույցը	Բյուջե/միջոցներ	Պատասխանատու	Հաջողության ստուգման միջոցներ
1		1.2. Բնապահպանական և սոցիալական գնահատում	1.2.1. Նախապատրաստել Ծրագրի ազգային ՇՄԱԳ, ներառյալ ՇՄՄԱԳ-ի Գլուխ 17-ում թվարկված միջոցառումները: Ստանալ ՇՄԱԳ հաստատում՝ Հայաստանի ընթացակարգի համաձայն:	Նախքան շինարարության սկսելը	ԾԻԳ-ի կառավարման ժամանակը, խորհրդատուի վարձատրությունը, ՊԲՓ-ի վճար	ԾԻԳ, Խորհրդատու	ՊԲՓ-ից ստացված ՇՄԱԳ-ի հաստատում
			1.2.2. Իրականացնել նախնական բնապահպանական մոնիթորինգ, որպես ԲՄԾ մի մաս և նախնական սոցիալական մոնիթորինգ, որպես ՍՄԾ մի մաս:	Նախքան աղբավայրի շինարարության սկսելը	ԾԻԳ, խորհրդատուի վարձատրությունը	ԾԻԳ, Խորհրդատու	ԲՄԾ և ՍՄԾ-ի նախնական զեկույցներ
1		1.3. Սակագների մատչելիությունը	1.3.1. Ապահովել սակագնային համակարգ տնային տնտեսություններից թափոների հավաքման դիմաց ոչ ավելի քան մեկ շնչի դիմաց միջին եկամուտի 1%-ի չափով: Մշակել զբոսաշրջիկների և այլ օգտագործողների կողմից թափոների գոյացման խնդիրը: Վերահսկել եկամուտը և սակագները, որպես Սոցիալական Մոնիթորինգի Ծրագրի մի մաս և խնդիրների առկայության դեպքում ՎՁԵԲ-ի և այլ համապատասխան իշխանությունների ուշադրությունը դարձնել դրանց վրա:	Մշակել եկամուտի և սակագնի մոնիթորինգի ընթացակարգ, որպես ՍՄԾ-ի մի մաս, նախքան աղբավայրի շահագործման սկսելը, իրականացնել աղբավայրի շահագործման ընթացքում	ԾԻԳ-ի կառավարման ժամանակը, խորհրդատուի վարձատրությունը	ԾԻԳ, Խորհրդատու	ՍՄԾ-ի վերաբերյալ զեկույցներ

	Թեմա	Հնարավոր բնապահպանական և սոցիալական ազդեցություններ/խնդիրներ	Մեղմացման / կառավարման միջոցառումներ	Իրականացման ժամանակացույցը	Բյուջե/միջոցներ	Պատասխանատու	Հաջողության ստուգման միջոցներ
1		1.5. Կապալառուների և մատակարարների կառավարումը	<p>1.5.1. Մրցութային փաստաթղթերում ներառել պահանջ կապալառուներին՝ մշակել ծրագրի համար ընթացակարգ՝ ԲԱԱԱ խնդիրները կառավարելու համար, ներառյալ, սակայն չսահմանափակվելով, ստորև բերվածը, ընդունելով միջազգային լավագույն փորձը՝ Հայաստանի օրենսդրության և ՎՁԵԲ-ի ՏՊներին համապատասխան:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ԲԱԱԱ ընթացակարգեր ▪ Աշխատանքային պայմաններ ▪ Համայնքների անվտանգություն ▪ Մատակարարման կայունություն ▪ Բողոքարկման մեխանիզմ 	Մրցութային բնութագրերը/գործերը նախապատրաստելու ժամանակ	ԾԻԳ-ի կառավարման ժամանակը, խորհրդատուի վարձատրությունը	ԾԻԳ, Խորհրդատու	Տեղերի գործեր
			1.5.2. Մշակել և իրականացնել Կապալառուների/Մատակարարների Համապատասխանության Մոնիթորինգի Ծրագիր (ԿՀՄԾ)	Նախապատրաստել մրցութի անցկացման ընթացքում, ուղղել և կիրառել շարունակական հիմունքներով կապալառուների բոլոր աշխատանքների ժամանակ	ԾԻԳ-ի կառավարման ժամանակը, խորհրդատուի վարձատրությունը	ԾԻԳ, Խորհրդատու	ԿՀՄԾ
2	ԶԲԱՂՎԱԾՈՒ ԻԹՅՈՒՆ և	2.1.Կադրային քաղաքականություն	2.1.1. Մշակել և իրականացնել Ընկերության համար Կադրային քաղաքականություն և ընթացակարգեր՝	Մշակել նախքան աղբավայրի շահագործման	Ընկերության կառավարման ժամանակը,	Ընկերություն, խորհրդատու	Կադրային քաղաքականություն և

	Թեմա	Հնարավոր բնապահպանական և սոցիալական ազդեցություններ/խնդիրներ	Մեղմացման / կառավարման միջոցառումներ	Իրականացման ժամանակացույցը	Բյուջե/միջոցներ	Պատասխանատու	Հաջողության ստուգման միջոցներ
2	ԱՇԽԱՏԱՆՔ		ՎԶԵԲ-ի ՏՊ2-ի համաձայն:	հանձնելը և իրականացնել Ծրագրի ամենօրյա աշխատանքներում	խորհրդատուի վարձատրությունը	և	ընթացակարգեր
			2.1.2 Մշակել և իրականացնել աշխատանքի ընդունման և կարիերայի զարգացման ընթացակարգեր՝ հավասար հնարավորությունների սկզբունքին համապատասխան (կանանց և տղամարդկանց համար):	Մշակում: Նախքան շինարարության սկսելը: Իրականացումը: Շինարարության և շահագործման ընթացքում	Ընկերության կառավարման ժամանակը, խորհրդատուի վարձատրությունը	Ընկերություն, խորհրդատու	Ընկերության կադրային ժամանակացույց
	ԱՌՈՂՋՈՒԹՅՈՒՆՆ ՈՒ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱՇԽԱՏԱՎԱՅՐՈՒՄ	2.2. ԱՊՍ ձեռքբերում	2.2.1. Իրականացնել և անընդհատ նորացնել լիազորված խորհրդատուի կողմից նախապատրաստված աշխատավայրում առողջության և անվտանգության վտանգի գնահատումը	Իրականացնել աղբավայրի շահագործման առաջին տարվա ընթացքում, նորացնել յուրաքանչյուր հինգ տարին մեկ (կամ ըստ Հայաստանի օրենսդրության)	Կառավարման ժամանակը, խորհրդատուի վարձատրությունը	Ընկերություն, խորհրդատու	Աշխատավայրում անվտանգության գնահատման վերաբերյալ զեկույցներ, որոնք կատարել է լիազորված խորհրդատուն
		2.2.2. Տրամադրել ԱՊՍ Ընկերության աշխատակազմի համար և ներառել մրցութային փաստաթղթերում պահանջներ բոլոր կապալառուներին, ինչպես նաև 8 քաղաքներում մունիցիպալ թափոնների հավաքման ընկերություններին՝ տրամադրել անհրաժեշտ ԱՊՍ ըստ աշխատավայրում առողջության և անվտանգության	Ներառել մրցութային պահանջներում: Իրականացնել աղբավայրի շինարարության	Ընկերության և կապալառուների սեփական միջոցները	ԾԻԳ, Ընկերություն, կապալառուներ	Տեղեկատվության գործեր, ԱՊՍ ամենամյա ձեռքբերման ծրագրեր և առկա	

	Թեմա	Հնարավոր բնապահպանական և սոցիալական ազդեցություններ/խնդիրներ	Մեղմացման / կառավարման միջոցառումներ	Իրականացման ժամանակացույցը	Բյուջե/միջոցներ	Պատասխանատու	Հաջողության ստուգման միջոցներ
2			զնահատման և տեղական կանոնակարգումների; տրամադրել ԱՊՄ-ի օգտագործման վերաբերյալ ուսուցում, կազմակերպել ԱՊՄների մաքրում, ինքնաքննիչ ժամանակին փոխարինում:	շինարարության և շահագործման ընթացքում			իրականացման զեկույցներ
	ԲՈՂՈՔԱՐԿ ՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄ ԱՇԽԱՏՈՂՆ ԵՐԻ ՀԱՄԱՐ	2.3.Բողոքարկման մեխանիզմ աշխատակիցների համար	2.3.1. Ստեղծել և պահպանել Ընկերության աշխատակիցների համար բողոքարկման մեխանիզմ, ինչը թույլ կտա նրանց ներկայացնել իրենց ֆորմալ և ոչ ֆորմալ բողոքները և մտահոգությունները, որոնք պատշաճ կերպով կգրանցվեն և կմշակվեն:	Ստեղծել ստորագրումից հետո 6 ամիսների ընթացքում: Իրականացնել Ծրագրի ողջ ընթացքում	Կառավարման ժամանակը, խորհրդատուի վարձատրությունը	Ընկերություն, խորհրդատու	Բողոքարկումների գրառումներ, որպես ամենամյա զեկույցման մի մաս
2	ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆ ԵՐԻՆ ՊԱՏՐԱՍՏՎ ՄԵՆԻՍՏՎ ԱՇՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՈՒ ԱՐՁԱԳԱՆՔ ՈՒՄԸ	2.4. Դժբախտ պատահարներ (հրդեհ, երկրաշարժ, արտակարգ եղանակային պայմաններ և այլն)	2.4.1. Մշակել և իրականացնել Արտակարգ Իրավիճակներին Պատրաստվածության և Արձագանքման Ծրագիր (ԱԻՊԱԾ), որպես ԱՇՁ և ԱՓՀԽՁ-ի մի մաս: 2.4.2. Կանոնավոր կերպով նորացնել ԱԻՊԱԾ-ը	Մշակել նախքան Ծրագիրը կսկսի շահագործումը և իրականացնել ամենամյա նորացումների վրա հիմնվելով	Կառավարման ժամանակը, տարեկան բյուջետային հատկացումներ, խորհրդատուի վարձատրությունը	Ընկերություն, խորհրդատու	ԱԻՊԱԾ տեղում
3	ՕԴ	3.1.Փռշի և արտանետումներ բեռնատարներից, մեքենաներից, զոդման սարքավորումներից	3.1.1. Նախապատրաստել և իրականացնել արտանետումների վերահսկողության ընթացակարգ, որպես ԱՇՁ	Նախապատրաստել նախքան աղբավայրի շինարարության սկիզբը, իրականացնել Ծրագրի ամենօրյա	Մեփական միջոցներ	Ընկերություն, խորհրդատու	ԱՇՁ

	Թեմա	Հնարավոր բնապահպանական և սոցիալական ազդեցություններ/խնդիրներ	Մեղմացման / կառավարման միջոցառումներ	Իրականացման ժամանակացույցը	Բյուջե/միջոցներ	Պատասխանատու	Հաջողության ստուգման միջոցներ
				աշխատանքներում			
			3.1.2. Ներառել արտանետումների վերահսկողության պահանջները մրցութային գործերում և մոնիթորինգի ընթացակարգ կապալառուների համար	Ներառել մրցույթի անցկացման ընթացքում և պահպանել կապալառուների բոլոր աշխատանքների ժամանակ	Կառավարման ժամանակը, խորհրդատուի վարձատրությունը	ԾԻԳ, Խորհրդատու	Տեղեկատվական գործեր, ԿՀՄԾ
	3.2. Շահագործման ընթացքում թափոնների արտանետումներ		3.2.1. Տեղադրել և շահագործել աղբավայրի ամենօրյա ծածկ, գազի հավաքման համակարգ և աղբավայրի գազի մոնիթորինգի համակարգ՝ ըստ ԱՇՁ-ի:	Աղբավայրի շահագործման ժամանակ	Աղբավայրի շահագործման ծախսերի մի մասը	Ընկերություն, կապալառու	ԱՇՁ, ԲՄԾ
			3.2.2. Իրականացնել աղբավայրի գազի օգտագործման տնտեսատեխնիկական հետազոտություն	Աղբավայրի շահագործումից 3 տարի հետո	Ըստ խերհրդատվական պայմանագրի	Ընկերություն, խորհրդատու	Տնտեսատեխնիկական հետազոտության գեկույց
			3.3 Փակումից հետո թափոնների արտանետումներ				
			3.3.1. Տեղադրել և շահագործել աղբավայրի վերջնական ծածկ, գազի հավաքման և ուտիլիզացիայի (ըստ հատուկ տնտեսատեխնիկական հետազոտության) համակարգ, ինչպես նաև աղբավայրի գազի մոնիթորինգի համակարգ՝ ըստ ԱՓՀԽՁ-ի:	Մշակել ընթացակարգը նախքան աղբավայրի շահագործման սկսելը, իրականացնել աղբավայրի փակման և հետագա	Աղբավայրի փակման և հետագա խնամքի ծախսերի մի մասը	Ընկերություն, կապալառու	ԱՓՀԽՁ, ԲՄԾ

	Թեմա	Հնարավոր բնապահպանական և սոցիալական ազդեցություններ/խնդիրներ	Մեղմացման / կառավարման միջոցառումներ	Իրականացման ժամանակացույցը	Բյուջե/միջոցներ	Պատասխանատու	Հաջողության ստուգման միջոցներ
3	ՋՌԻԲ	3.4. Ջրային ռեսուրսների կառավարում	3.4.1. Մշակել և իրականացնել (և ներառել մրցութային փաստաթղթերում բոլոր կապալառուների համար) ջրի խնայողության/արդյունավետության միջոցառումներ:	խնամքի ժամանակ Մշակում: նախքան շինարարության սկիզբը; Իրականացում: Շինարարության և շահագործման ժամանակ	Շահագործման և ծախսերի մի մասը	ԾԻԳ, Ընկերություն, կապալառուներ	Տեղեկատվության գործեր, ԿՀՄՄ, ԱՇՁ
		3.5. Մակերեսային արտահոսք, ջրային մարմիններ, ստորգետնյա ջրեր	3.5.1. Հիմնել և պահպանել մակերեսային ջրերի կառավարման համակարգ, բեռնատարների լվացման սարքավորում, ջրահեռացման համակարգ, որպես ԱՇՁ-ի մի մաս:	Հիմնել նախքան աղբավայրի շահագործման սկիզբը, պահպանել աղբավայրի շահագործման ընթացքում	Կառավարման ժամանակը, պայմանագրերը	Ընկերություն, կապալառու	ԱՇՁ
			3.5.2. Նախապատրաստել և իրականացնել մակերեսային ջրերի մոնիթորինգ, ստորգետնյա ջրերի մոնիթորինգ և ֆիլտրատի մոնիթորինգի ծրագրեր, որպես ԱՇՁ-ի և ԱՓՀԽՁ-ի մի մաս, որոնք հիմնված են ՇՄՍԱԳ-ի Բաժին 17-ում ներկայացված մոնիթորինգի պահանջներին: Որտեղ բացահայտվել է անհամապատասխանություն, կիրառել ուղղիչ միջոցառումներ:	Նախապատրաստել նախքան աղբավայրի կառուցումը, իրականացնել աղբավայրի շինարարության, շահագործման ընթացքում և փակումից հետո, մինչ թափոնների կայունացումը:	Կառավարման ժամանակը, խորհրդատուի վարձատրությունը, պայմանագրերը	Ընկերություն, խորհրդատու, կապալառու	ԱՇՁ ,ԱՓՀԽՁ, ԲՄՄ, ուղղիչ աշխատանքների վերաբերյալ զեկույցներ

	Թեմա	Հնարավոր բնապահպանական և սոցիալական ազդեցություններ/խնդիրներ	Մեղմացման / կառավարման միջոցառումներ	Իրականացման ժամանակացույցը	Բյուջե/միջոցներ	Պատասխանատու	Հաջողության ստուգման միջոցներ
3	ՀՈՂ	3.6. Հողի աղտոտումը վառելիքի արտահոսքից, թափոններով, քիմիկատներով, ֆիլտրատով	3.6.1. Որպես ԲԱԱ մի մաս հիմնել և իրականացնել ընթացակարգ (և ներառել մրցութային փաստաթղթերում բոլոր կապալառուների համար) երաշխավորելու համար վառելիքի, յուղի, թափոնների և քիմիկատների անվտանգ պահպանում և օգտագործում հարթ մակերևութների վրա, որոնք հագեցած են երկրորդական պաշտպանիչ շերտով, պահպանել համապատասխան պիտակավորում, խուսափել մեքենաների լվացումից շինարարության հրապարակներում, իրականացնել յուղի արտահոսքի բացահայտմանն ուղղված մեքենաների ամենօրյա զննում, երաշխավորել ֆիլտրատի կառավարում ԱՇՁ-ի համաձայն:	Ներառել մրցութային գործընթացում, հիմնել և պահպանել շինարարական աշխատանքների և աղբավայրի շահագործման ժամանակ	Ներառել պայմանագրերում և աղբավայրի շահագործման ամենամյա ծախսերին	Ընկերություն, կապալառուներ	Տեղեկատվության գործեր, ԿՀՄՕ, ԱՇՁ
		3.7. Հողի կորուստ, վերակազմավորում, կոմպակտավորում, դեֆորմացիա, լանջի կայունություն	3.7.1. Ծածկել արտափորված հողը մեքենաներով տեղափոխելու ժամանակ: Պահպանել արտափորված հողը հատկացված վայրերում, երաշխավորել լանջի կայունությունը, կազմակերպել մաքուր մակերևութային արտահոսք: Ներառել նույն պահանջները մրցութային փաստաթղթերում կապալառուների համար:	Մրցույթի անցկացման ժամանակ և հողի արտափորում կամ հողի տեղափոխում ներառող ցանկացած միջոցառումների իրականացման ժամանակ	Ներառել պայմանագրերում	Ընկերություն, կապալառու	Պայմանագրեր, ԿՀՄՕ
3	ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՄՆԵՐ	3.8. Մատակարարներ	3.8.1. Օգտագործել շինանյութ առաքված միայն լիազորված կայքերից, որտեղ հարմար է օգտագործել տեղական մատչելի շինանյութ: Ներառել նույն պահանջները մրցութային փաստաթղթերում կապալառուների համար:	Մրցույթի անցկացման և շինարարական աշխատանքների իրականացման	Ծորհրդատուի վարձատրությունը, կառավարման	Խորհրդատու, ԾԻԳ, Ընկերություն, կապալառու	Տեղեկատվության գործեր, ԿՀՄՕ, ԱՇՁ

	Թեմա	Հնարավոր բնապահպանական և սոցիալական ազդեցություններ/խնդիրներ	Մեղմացման / կառավարման միջոցառումներ	Իրականացման ժամանակացույցը	Բյուջե/միջոցներ	Պատասխանատու	Հաջողության ստուգման միջոցներ
3				Ժամանակ	Ժամանակը, շինարարական պայմանագիրը		
		3.9. Հանքային ռեսուրսների պահպանում	3.9.1. Իրականացնել հողի պահպանման միջոցառումներ ԱՇՁ-ի համաձայն: Կանխել հանքային նյութերի կորուստը տեղափոխման, մշակման և պահպանման ժամանակ: Ներառել նույն պահանջները մրցութային փաստաթղթերում կապալառուների համար:	Մշակում: Նախքան շինարարության սկիզբը; Իրականացում: Շինարարության և շահագործման ժամանակ	Ներառել պայմանագրերում և շահագործման ծախսերում	Կապալառու, Ընկերություն,	Տեղեկատվության գործեր, ԿՀՄՄ, ԱՇՁ
		3.10. Վտանգավոր թափոնների տեղավորում	3.10.1. Մշակել և իրականացնել հավաքման ժամանակ վտանգավոր թափոնների առանձնացման ընթացակարգ՝ ըստ պայմանագրերի և պահպանում, որպես ԱՇՁ-ի մի մաս:	Մշակում: Նախքան շինարարության սկիզբը; Իրականացում: Շինարարության և շահագործման ժամանակ	Շահագործման ծախսերի մի մասը	Ընկերություն, կապալառուներ	ԿՀՄՄ, ԱՇՁ
		3.10.2. Երաշխավորել, որ աղբավայրում գտնվող ժամանակավոր պահպանման հաստատությունից բոլոր վտանգավոր թափոնները ուղարկվում են համապատասխան վերջնական տեղավորման հաստատություն:	Աղբավայրի շահագործման և փակման ժամանակ	Կառավարման ժամանակը ըստ պայմանագրի	Ընկերություն, կապալառու	ԱՓՀԽՁ, պայմանագրեր լիազորված ընկերությունների հետ	
3	ԷՆԵՐԳԱԱՐ ԴՅՈՒՆԱՎԵ	3.12. Էներգաարդյունավետություն և	3.12.1. Ներառել էներգաարդյունավետության պահանջներ բոլոր սարքավորումների (շարժիչներ, պոմպեր, լամպեր, քեռուցում), բեռնատարների և	Մրցույթի բնութագրերի/գործերի	Պետք է ներառել տեղերի	Խորհրդատու, Ընկերություն	Տեղեկատվության գործեր, ԱՇՁ, ամենամյա

	Թեմա	Հնարավոր բնապահպանական և սոցիալական ազդեցություններ/խնդիրներ	Մեղմացման / կառավարման միջոցառումներ	Իրականացման ժամանակացույցը	Բյուջե/միջոցներ	Պատասխանատու	Հաջողության ստուգման միջոցներ
	ՏՈՒԹՅՈՒՆ	Էներգիայի արժեքի նվազեցում	մեքենաների, ինչպես նաև աղբավայրի գազի հավաքման և ուտիլիզացիայի սարքավորումների գնման մրցութային բնութագրերում:	նախապատրաստման ընթացքում	սարքավորումների ծախսերում	ն	զեկույցներ
4	ՏԵՍՈՂԱԿԱՆ ԱԶՐԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	4.1. Աղբավայրի տեսողական ազդեցությունները	4.1.1. Քննարկել և նվազեցնել տեսողական ազդեցությունը դիտողների վրա հիմնական ճանապարհից և հարակից տարածքներից (ներկել կառույցները շրջակա միջավայրին համապատասխանելու համար, ծածկել բոլոր մալուխներն ու գծերը կայքում, երաշխավորել անվտանգության համար անհրաժեշտ նվազագույն լուսավորություն, պահպանել մինիմալ տարածք բաց թափոններով, տնկել բուսականություն, կոկիկ պահել սարքավորումներն ու կայքը, վերջնական ծածկը նմանացնել շրջակա լանդշափտի առանձնահատկություններին)	Աղբավայրի շինարարության, շահագործման և հետագա խնամքի ընթացքում	Կառավարման ժամանակը, խորհրդատուի վարձատրությունը, ըստ պայմանագրի	ԾԻԳ, խորհրդատու, կապալառու	Տենդերային գործեր, ԱՓՀԽՁ, ԱՇՁ, ամենամյա զեկույցներ
		4.2. Թափոնների հավաքման գործողությունների տեսողական ազդեցությունները	4.2.1. Ապահովել թափոնների կոնտեյներների, հավաքման կետերի (ներառյալ անձամբ բերելու կետերը), հավաքման բեռնատարների և օպերատորների համազգեստի/ԱՊՄ-ի հաճելի գույներ և պահպանում:	Թափոնների հավաքման սարքավորումների գնման և շահագործման ժամանակ	Ամենամյա բյուջեումային հատկացումներ	Ընկերություն, կապալառու	Գնումների ծրագիր, պայմանագրեր, ամենամյա զեկույցներ
4	ԵՐԹՆԵԿՈՒԹՅՈՒՆ	4.3. Երթևեկության խանգարում	4.3.1. Ներառել մրցութային փաստաթղթերում պահանջներ կապալառուներին պատրաստել, նախապես քննարկել և իրականացնել երթևեկության կառավարման ծրագիր, երթևեկության ուղիների փոփոխման համապատասխան միջոցառումներով, որոնք տեսանելի են և հարմար:	Մրցութային բնութագրերի/գործերի նախապատրաստման ժամանակ և նախքան	Ներառել պայմանագրերում	Կապալառու	Պայմանագրեր, վերահսկողության զեկույցներ

	Թեմա	Հնարավոր բնապահպանական և սոցիալական ազդեցություններ/խնդիրներ	Մեղմացման / կառավարման միջոցառումներ	Իրականացման ժամանակացույցը	Բյուջե/միջոցներ	Պատասխանատու	Հաջողության ստուգման միջոցներ
4	ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹ ՅՈՒՆԵՍԿՈ	4.4. Փոփոխություններ թափոնների հավաքման, տեղափոխման և տեղավորման գործընթացներում:	4.4.1. Հաշվի առնելով համայնքների և հաճախորդների՝ կանանց և տղամարդկանց, տեսանկյունները՝ պլանավորել և ժամանակին տրամադրել տեղեկատվություն և աստիճանաբար ներմուծել փոփոխությունները՝ ստանալու համար ծառայությունների բարելավում սկսած փորձնական տարածքներից:	2ինարարական աշխատանքների սկիզբը			
		4.5. Աղմուկ, տատանումներ, լուսային տհաճություն շինարարության և շահագործման ժամանակ	4.5.2. Նախապես տեղեկացնել տուժած համայնքներին սպասվելիք տհաճության մասին: Սահմանափակել աշխատանքները ցերեկային ժամերով կամ ըստ տեղի հանրության և իշխանությունների հետ համաձայնության: Նվազեցնել մեքենաների արագությունը՝ խուսափելու համար համայնքի ներսում տհաճություններից:	Աղբավայրի շինարարության ժամանակ	Կառավարման ժամանակը, խորհրդատուի վարձատրությունը	ԾԻԳ, Խորհրդատու և PIU, խորհրդատու, Ընկերություն, քաղաքապետարաններ	Ներմուծման ծրագիր, ՄՄԾ, գնահատման զեկույցներ
		4.6. Գարշահոտ շինարարության և շահագործման ժամանակ	4.6.2. Օգտագործել կափարիչներով կոնտեյներներ թափոնների հավաքման համար: Օգտագործել փակ բեռնատարներ թափոնների հավաքման և տեղափոխման ժամանակ՝ ֆիլտրատի կոնտեյներով:	Նախքան շինարարական միջոցառումների սկիզբը և որպես Ծրագրի ամենօրյա աշխատանք նոր տարածաշրջանային թափոնների կառավարման համակարգի ժամանակ	Ներառել պայմանագրերում	Ընկերություն, կապալառու	Տեղեկատվային գործեր, ԿՀՄԾ

	Թեմա	Հնարավոր բնապահպանական և սոցիալական ազդեցություններ/խնդիրներ	Մեղմացման / կառավարման միջոցառումներ	Իրականացման ժամանակացույցը	Բյուջե/միջոցներ	Պատասխանատու	Հաջողության ստուգման միջոցներ
			Կանոնավոր կերպով դատարկել կոնտեյներները ֆիլտրատի հավաքման համար հատկացված կետերում: Լվանալ մեքենաներն ու դրանց ենթակառուցվածքները նվազեցնելու համար գարշահոտը:	գնման մրցույթի անցկացման ժամանակ և Ծրագրի շահագործման փուլում որպես Ծրագրի ամենօրյա աշխատանք:	ն ծախսերում	հավաքման կապալառուներ	
	4.7. Համայնքի առողջությունը ու անվտանգությունը	4.7.1. Մշակել և իրականացնել հասարակության առողջությունն ու անվտանգությունը պահպանելու միջոցառումներ (օր. երթևեկության կառավարման ծրագիր, ցանկապատում, վարորդների ուսուցման ծրագիր, ճանապարհի նախագիծ, տեսանելի նշաններ, իրազեկության բարձրացում)	4.7.1. Մշակել և իրականացնել հասարակության առողջությունն ու անվտանգությունը պահպանելու միջոցառումներ (օր. երթևեկության կառավարման ծրագիր, ցանկապատում, վարորդների ուսուցման ծրագիր, ճանապարհի նախագիծ, տեսանելի նշաններ, իրազեկության բարձրացում)	Ներառել մրցույթի պահանջներում, նախապատրաստել նախքան աղբավայրի կառուցման աշխատանքների սկսելը, իրականացնել շինարարության և շահագործման ժամանակ:	Կառավարման ժամանակը, պայմանագրերը	Ընկերություն, կապալառուներ	Տեղեկատվության գործեր, ԿՀՄԾ
		4.7.2. Սահմանափակել փակումից հետո շինարարական միջոցառումները աղբավայրի կայքում	4.7.2. Սահմանափակել փակումից հետո շինարարական միջոցառումները աղբավայրի կայքում	Կայքի հետագա խնամքի ժամանակ	Կառավարման ժամանակը	ԾԻԳ	Հողի երկարաժամկետ օգտագործման ծրագիր՝ տեղական իշխանությունների կողմից

	Թեմա	Հնարավոր բնապահպանական և սոցիալական ազդեցություններ/խնդիրներ	Մեղմացման / կառավարման միջոցառումներ	Իրականացման ժամանակացույցը	Բյուջե/միջոցներ	Պատասխանատու	Հաջողության ստուգման միջոցներ
							հաստատված
5	ՏՆՏԵՄԱԿԱՆ ՏԵՂԱՀԱՆՈՒՄ	5.1. մարդկանց տնտեսական տեղահանումը ժամանակավորապես սահմանափակելով մուտքը դեպի արդյունաբերական ակտիվներ	<p>5.1.1. Մշակել և իրականացնել փոխհատուցման գործընթաց, որը կսահմանի գործընթացն ու սկզբունքները, ըստ որի փոխհատուցումը պետք է շնորհվի, եթե տեղի ունենա տնտեսական տեղահանում՝ ՏՊՏ-ի համաձայն ՎՁԵԲ-ի հաստատմամբ:</p> <p>5.1.2 Ապրելու միջոցների կորստի դեպքում տրամադրել փոխհատուցում կամ եկամտի այլընտրանքային աղբյուր՝ համաձայն մշակված շրջանակի:</p> <p>5.1.3. Պլանավորել և իրականացնել տեղահանումները</p>	<p>Մշակել նախքան շինարարական աշխատանքների սկսելը, իրականացնել շինարարական աշխատանքների ժամանակ՝ մուտքը դեպի արդյունաբերական ակտիվներ սահմանափակելու պարագայում</p> <p>Նախքան շինարարությունը և դրա ժամանակ</p> <p>Նախքան</p>	<p>ԾԻԳ-ի կառավարման ժամանակը, խորհրդատուի վարձատրությունը, փոխհատուցման բյուջեի հատկացումները</p> <p>ԾԻԳ-ի կառավարման ժամանակը, խորհրդատուի վարձատրությունը, փոխհատուցման բյուջեի առանձնացումը</p> <p>Կառավարման</p>	<p>ԾԻԳ, Խորհրդատու</p> <p>ԾԻԳ, Խորհրդատու</p> <p>ԾԻԳ,</p>	<p>Առկա փոխհատուցման ընթացակարգ, ՄՄԾ</p> <p>Առկա փոխհատուցման ընթացակարգ, ՄՄԾ</p> <p>Տեղեկատվություն</p>

	Թեմա	Հնարավոր բնապահպանական և սոցիալական ազդեցություններ/խնդիրներ	Մեղմացման / կառավարման միջոցառումներ	Իրականացման ժամանակացույցը	Բյուջե/միջոցներ	Պատասխանատու	Հաջողության ստուգման միջոցներ
5			կանխելու/նվազեցնելու բոլոր աշխատանքները:	շինարարության սկսելը, իրականացնել շինարարության և շահագործման ընթացում	ն ժամանակը	Խորհրդատու	գործեր, ԿՀՄԾ, ՄՄԾ
			5.1.4. Հնարավոր տուժած մարդկանց նախապես տեղեկացնել մուտքի սահմանափակումների վերաբերյալ:	Նախքան ցանկացած շինարարական աշխատանքների սկսելը	Կառավարման ժամանակը	ԾԻԳ, Խորհրդատու	ԿՀՄԾ, ՄՄԾ
		5.2. Ոչ պաշտոնական թափոններ հավաքողների եկամուտի կորուստ	5.2.1. Մահմանել ապրելու միջոցների այլընտրանքային տարբերակներ թափոններ հավաքողների համար:	Նախքան շինարարական աշխատանքների սկսելը	Կառավարման ժամանակը, խորհրդատուի վարձատրությունը	ԾԻԳ, Խորհրդատու	ՄՄԾ
	ՀՈՂԻ ԱՌԳՐԱՎՈՒՄ	5.3. Ժամանակավոր կամ մշտական հողի ձեռքբերում	5.3.1. Նախապատրաստել հիմունքներ, որոնց սկզբունքն է կատարել փոխհատուցում հողի առգրավման պարագայում (սեփականություն հանդիսացող հողերի), տեղահանում՝ ՏՊ5-ի համաձայն ՎՋԵԲ-ի հաստատմամբ:	Նախքան շինարարական աշխատանքների սկսելը	Կառավարման ժամանակը, խորհրդատուի վարձատրությունը	ԾԻԳ, Խորհրդատու	Առկա փոխհատուցման ընթացակարգ, ՄՄԾ
			5.3.2. Այն դեպքում, երբ տեղի է ունենում հողի առգրավում, փոխհատուցում կատարել՝ ըստ մշակված հիմքերի:	Այն դեպքում, երբ անհրաժեշտ է լինում երրորդ կողմի հողի	Կառավարման ժամանակը, փոխհատուցման	ԾԻԳ	ՄՄԾ

	Թեմա	Հնարավոր բնապահպանական և սոցիալական ազդեցություններ/խնդիրներ	Մեղմացման / կառավարման միջոցառումներ	Իրականացման ժամանակացույցը	Բյուջե/միջոցներ	Պատասխանատու	Հաջողության ստուգման միջոցներ
				տարածքով մուտք գործել	ան բյուջեն		
			5.3.3. Ընտրել սարքավորումների տեղակայման օպտիմալ վայրը, մուտքի երթուղիները և շինհրապարակները՝ նվազեցնելու համար հողի ժամանակավոր կամ մշտական օգտագործումը	Նախքան շինարարական միջոցառումների սկիզբը	Ներառել պայմանագրերում	ԾԻԳ, կապալառու	ԿՀՄԾ
			5.3.4. Երաշխավորել աղբավայրի տարածքի հստակ ուրվագծում և ցանկապատում	Շինարարության ընթացքում և հետո	Ներառել շինարարական ծախսերում	Կապալառու	ԿՀՄԾ
6	ԿԵՆՍԱԲԱԶ ՄԱԶԱՆՈՒ ԹՅՈՒՆ և ԲՆԱԿԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐ	6.1. Աղդեցությունները բնության պահպանվող տարածքների վրա կամ ցանկացած բնական միջավայր	6.1.1. Պլանավորել և իրականացնել բոլոր աշխատանքները նվազեցնելու/խուսափելու համար ցանկացած վնասները բնական միջավայրին:	Պլանավորել նախքան շինարարական միջոցառումների սկսելը: Իրականացնել շինարարության, շահագործման և հետագա խնամքի ժամանակ:	Ըստ պակմանագրի	ԾԻԳ, կապալառուներ	Մրցութային գործեր, ԿՀՄԾ
			6.1.2. Պլանավորել և իրականացնել թռչունների և վնասատուների մոնիթորինգի և հսկողության միջոցառումներ, որպես ԱՇՁ-ի մի մաս:	Պլանավորում: Նախքան աղբավայրի շահագործման սկսելը: Իրականացումը: շահագործման	Ըստ խորհրդատվական պայմանագրի	Ընկերություն, Խորհրդատու	ԱՇՁ, ԲՄԾ

	Թեմա	Հնարավոր բնապահպանական և սոցիալական ազդեցություններ/խնդիրներ	Մեղմացման / կառավարման միջոցառումներ	Իրականացման ժամանակացույցը	Բյուջե/միջոցներ	Պատասխանատու	Հաջողության ստուգման միջոցներ
				Ժամանակ			
8	ՄՇԱԿՈՒԹ ԱՅԻՆ ԺԱՌԱՆԳՈՒ ԻԹՅՈՒՆԸ	8.1. Մշակութային ժառանգության պահպանման կանոնների վերաբերյալ տեղեկացվածություն և <i>a Chance Find Procedure</i>	<p>8.1.1. Մշակել և պահպանել (և պահանջել կապալառուներից) <i>a Chance Find Procedure</i></p> <p>8.1.2. Բարձրացնել Ընկերության աշխատակիցների և կապալառուների իրազեկվածությունը մշակութային ժառանգության պահպանման վերաբերյալ, ինչպես նաև <i>a Chance Find Procedure</i>: Երաշխավորել, որ վարպետները վերապատրաստված են դրանց հետևելու հարցերում:</p>	<p>Մշակել նախքան արտափորման աշխատանքները, պահպանել հողի արտափորման ժամանակ</p> <p>Որպես ուսուցման ծրագրի մի մաս նախքան շինարարությունը և Ծրագրի ողջ ընթացքում</p>	<p>Ներառել տեղեկատվական պահանջներում</p> <p>Ներառել ուսուցման ծրագրում, խորհրդատուի վարձատրությունը</p>	<p>ԾԻԳ, Խորհրդատու</p> <p>ԾԻԳ, Ընկերություն,</p>	<p>ԿՀՄԾ</p> <p>ԿՀՄԾ, ԱՇՀ</p>
10	ՇԱՀԱԳՐԳԻ Ռ ԿՈՂՄԵՐԻ ՆԵՐԳՐԱՎՈՒՄ	<p>10.1. Խորհրդակցություն</p> <p>10.2. Հասարակության ներգրավման ծրագիր, որպես ՇՆԾ</p>	<p>10.1.1. Նորացնել և իրականացնել ՇՆԾ Ծրագրի համար</p> <p>10.2.1 Նախապատրաստել և իրականացնել հասարակության իրազեկվածության բարձրացման ծրագիր՝ նոր տարածաշրջանային թափոնների կառավարման համակարգ, տնային տնտեսությունների և այլ հաճախորդների համար թափոնների սակագներ,</p>	<p>Ծրագրի ողջ ընթացքում տարեկան կտրվածքով</p> <p>Նախապատրաստել նախքան շահագործման սկսելը, իրականացնել</p>	<p>Կառավարման ժամանակը, խորհրդատուի վարձատրությունը</p> <p>Կառավարման ժամանակը, խորհրդատուի վարձատրությունը</p>	<p>ԾԻԳ, Ընկերություն, Խորհրդատու</p> <p>ԾԻԳ, Խորհրդատու</p>	<p>ՇՆԾ</p> <p>ՇՆԾ, որը ներառում է հասարակության ներգրավման</p>

	Թեմա	Հնարավոր բնապահպանական և սոցիալական ազդեցություններ/խնդիրներ	Մեղմացման / կառավարման միջոցառումներ	Իրականացման ժամանակացույցը	Բյուջե/միջոցներ	Պատասխանատու	Հաջողության ստուգման միջոցներ
		մի մաս	ջրային մարմինների և ոռոգման համակարգերի պահպանումը աղտոտումից, վերամշակվող թափոնների հավաքում, շինարարական և քանդման թափոնների, քիմիկատների, աբոստոս պարունակող նյութերի կառավարում:	աղբավայրի շահագործման ընթացքում	ունը		ծրագիր, ՄՄԾ
		10.3. Կորոզիանցումը այլ ծրագրերի հետ	10.3.1. Հավաքել և վերանայել հավաքված տեղեկատվությունը զբոսաշրջության ենթակարուցվածքի զարգացման ծրագրերի և/կամ զարգացման այլ շրագրերի վերաբերյալ, դիտարկել համագործակցության (համակարգումը, համատեղ ֆինանսավորումը) հնարավորությունները	Նախքան շինարարական աշխատանքների սկսելը և որպես ՄՄԾ մի մաս աղբավայրի շինարարության և շահագործման ժամանակ	Կառավարման ժամանակը, խորհրդատուի վարձատրությունը	ԾԻԳ, Ընկերություն, Խորհրդատու	ՄՄԾ
10	ԲՈՂՈՔԱՐԿ ՄԱՆ ՄԵՆԱՆԻԶՄ	10.4. Բողոքարկման մեխանիզմ հաճախորդների և այլ շահագրգիռ կողմերի համար	10.3.1. Հետագայում մշակել բողոքարկման մեխանիզմ հաճախորդների և այլ շահագրգիռ կողմերի համար: Տրամադրել պատասխան 10 աշխատանքային օրերի ընթացքում: Կատարել գրառումներ, կատարել ներքին ստուգումներ և զեկուցել ՎԶԵԲ-ին:	Ծրագրի ողջ տևողության ընթացքում	Կառավարման ժամանակը, խորհրդատուի վարձատրությունը	ԾԻԳ, Ընկերություն, Խորհրդատու	ՇՆԾ, ՄՄԾ
		10.5. Բողոքարկման մեխանիզմներ կապալառուների համար	10.4.1. Կապալառու կազմակերպություններում պահանջել բողոքարկման մեխանիզմների առկայություն:	Ներառել պահանջները մրցույթի անցկացման ժամանակ, երաշխավորել համապատասխան	Կառավարման ժամանակը և ըստ պայմանագրի	ԾԻԳ, Խորհրդատու	Տեղեկատվության գործեր, ԿՀՄԾ, ՇՆԾ

	Թեմա	Հնարավոր բնապահպանական և սոցիալական ազդեցություններ/խնդիրներ	Մեղմացման / կառավարման միջոցառումներ	Իրականացման ժամանակացույցը	Բյուջե/միջոցներ	Պատասխանատու	Հաջողության ստուգման միջոցներ
				Լրջուն կապալառուի աշխատանքի ժամանակ՝ ըստ ՇՆԾ-ի			

